

1^ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

«ΕΛΑ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΠΑΡΕΑ»

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2014 – 2015

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ: Έλα να παίξουμε παρέα

Συμμετέχοντες:

1. Θεοδοσοπούλου Ευαγγελία, Εκπαιδευτικός
2. Οικονόμου Θεοδώρα, Εκπαιδευτικός
3. Μίχα Ασημίνα, Λογοθεραπεύτρια
4. Μουρελάτου Σταμούλα, Εργοθεραπεύτρια

Υπεύθυνη προγράμματος: Μουρελάτου Σταμούλα

Συμμετέχοντες μαθητές: Δύο τάξεις του σχολείου. Σύνολο 10 μαθητών.

Διάρκεια προγράμματος: Από τον Οκτώβριο 2014 έως τον Μάρτιο 2015.

Σκοπός του προγράμματος: Είναι η ένταξη των μαθητών με βαριές αναπτυξιακές διαταραχές σε μία μικρή ομάδα και η ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων.

Στόχοι του προγράμματος:

Οι μαθητές/τριες:

- Να ενταχθούν μέσα σε ένα μικρό κοινωνικό σύνολο, στην ομάδα της τάξης.
- Να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας.
 - Να ακούν τον ομιλητή και να ακολουθούν απλές εντολές.
 - Να τηρούν βασικούς κανόνες συμπεριφοράς (κάθομαι στη θέση μου, δεν ενοχλώ τους συμμαθητές μου, περιμένω τη σειρά μου κτλ).
 - Να ακολουθούν σωστά πρότυπα συμπεριφοράς (πως ζητώ, δίνω, ζητώ βοήθεια, εκφράζω τις επιθυμίες μου κτλ).
 - Να μοιράζονται παιχνίδια, υλικά κατασκευών.
 - Να συμμετέχουν σε μια από κοινού εργασία.
 - Να συμμετέχουν σε ομαδικό παιχνίδι ακολουθώντας απλούς κανόνες.
 - Να συμμετέχουν σε δραματοποιήσεις και βιωματικές δραστηριότητες.
 - Να εκτιμούν και να σέβονται την εργασία των άλλων μελών της ομάδας.
 - Να αποδέχονται την αποτυχία τους χωρίς εκρήξεις και θυμούς.
 - Να χαίρονται με την επιτυχία των άλλων μελών της ομάδας.
 - Να απολαύσουν την ομαδικότητα, την παρέα, τη φιλία.

Κριτήρια επιλογής του θέματος:

Οι μαθητές που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα παρουσιάζουν μία ποικιλία διαταραχών όπως βαρύ αυτισμό, βαριά νοητική υστέρηση, σύνδρομο Down και ψυχοκινητική καθυστέρηση. Σημαντική είναι η δυσκολία τους στην επικοινωνία, την συνεργασία και γενικότερα στις κοινωνικές τους δεξιότητες.

Μέσα από το πρόγραμμα έγινε προσπάθεια εισαγωγής των βασικών κανόνων επικοινωνίας αρχικά μέσα σε μία μικρή ομάδα με απώτερο στόχο τη γενίκευσή τους στο ευρύτερο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, εφαρμόστηκαν στρατηγικές αντιμετώπισης καταστάσεων έντονων συναισθημάτων (θυμός, οργή, εκρήξεις χαράς κ.ά.)

Δευτερεύοντες στόχοι μας ήταν η βελτίωση της κινητικής τους οργάνωσης και των γενικότερων αντιληπτικών τους δεξιοτήτων (προσοχή, συγκέντρωση, κατηγοριοποιήσεις, ομαδοποιήσεις, χωροταξική δόμηση, χρονικός προσανατολισμός, εκμάθηση χρωμάτων – σχημάτων κτλ.).

Θεωρούμε πως πρωταρχικός ρόλος του σχολικού πλαισίου είναι η ένταξη των μαθητών στο κοινωνικό σύνολο, ξεκινώντας από τη μικροκοινωνία της τάξης και της ομαδικής συνεργασίας μέχρι την τελική ένταξη των μαθητών στο ευρύτερο σχολικό και κοινωνικό σύνολο. Τα παιδιά με βαριές ψυχοσωματικές και διανοητικές διαταραχές δυσκολεύονται σε μεγάλο βαθμό στο να συνάψουν σχέσεις, να εκδηλώσουν τα συναισθήματά τους, να εξωτερικεύσουν τα θέλω τους. Μέσα λοιπόν από αυτό το πρόγραμμα και της δομημένης στοχοθεσίας του, κάναμε ένα πρώτο βήμα προς την εκπλήρωση των στόχων μας.

Επί μέρους θέματα του προγράμματος:

- Ανάπτυξη προφορικού λόγου και επικοινωνίας.
- Βελτίωση ψυχοκινητικότητας και συναισθηματικής οργάνωσης.
- Κοινωνική προσαρμογή.
- Δημιουργικές δραστηριότητες.
- Ανάπτυξη αντιληπτικών και γνωστικών δεξιοτήτων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΜΗΝΕΣ: ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Αρχικοί Στόχοι:

Διαπροσωπικές σχέσεις: Ακρόαση – Ανταπόκριση

- Ακούω τον συνομιλητή μου χωρίς να τον διακόπτω.
- Απαντώ σωστά, κατάλληλο τρόπο ανταπόκρισης.
- Κάνω βλεμματική επαφή.

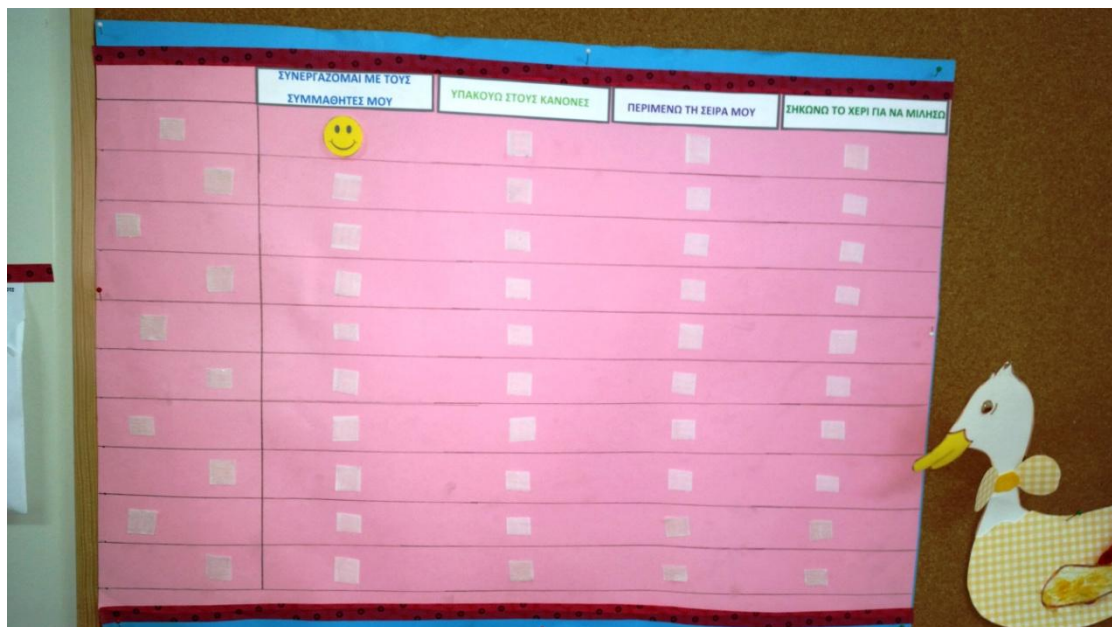
Μαθαίνω να υπακούω στους κανόνες της ομάδας.

- Κάθομαι στη θέση μου.
- Δεν ενοχλώ τους συμμαθητές μου.
- Περιμένω τη σειρά μου, οριοθέτηση.

Ομαδικές χειροτεχνικές κατασκευές – ομαδικά επιτραπέζια παιχνίδια – βιωματικά παιχνίδια.

Έναρξη ομαδικού βιβλίου χειροτεχνικών δραστηριοτήτων με θέματα: το σώμα μου, οι ημέρες της εβδομάδας, οι εποχές και οι μήνες, τα σχήματα, τα χρώματα.

Στην αρχή του προγράμματος δημιουργήσαμε έναν πίνακα ανταμοιβών με τα χαρούμενα προσωπάκια και τις εξής ενότητες αυτοαξιολόγησης: Συνεργάζομαι με τους συμμαθητές μου, Υπακούω στους κανόνες, Περιμένω τη σειρά μου, Σηκώνω το χέρι για να μιλήσω. Στο τέλος κάθε δραστηριότητας κάθε μαθητής ξεχωριστά κολλούσε το χαρούμενο ή το δυσαρεστημένο προσωπάκι στη φωτογραφία του, αναλογιζόμενος τη συμπεριφορά του. Όσα τα χαρούμενα προσωπάκια τόσες και οι καραμελίτσες που κέρδιζε το κάθε παιδί.

ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ

Μοιράστηκαν στους μαθητές φωτοτυπίες με το σώμα ενός αγοριού κι ενός κοριτσιού. Ονομάσαμε τα μέλη τους, χρωματίσαμε και κόψαμε φτιάχνοντας έτσι μικρά πάζλ. Ταυτόχρονα, παίξαμε και χορέψαμε με τα παιχνιδοτράγουδα μαθαίνοντας τα μέλη του σώματός μας (κεφάλι, ώμοι, γόνατα και πόδια).

ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΗΝΕΣ

Φτιάξαμε τις εποχές χρησιμοποιώντας ποικιλία υλικών, κόψαμε και κολλήσαμε. Ταυτόχρονα φτιάξαμε τα παιδιά των εποχών, τους μήνες. Τους χρωματίσαμε και τους φορέσαμε ρούχα ανάλογα των εποχών. Συζητήσαμε για τα διαφορετικά ρούχα που φοράμε ανάλογα με τον καιρό. Οι μήνες ως παιδιά των εποχών και δοσμένοι με μικρά ανθρωπάκια βοήθησαν αρκετά στην καλύτερη απομνημόνευση των ονομάτων τους από τους μικρούς μας μαθητές.

ΟΜΑΔΙΚΟ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Ο έπαινος και η επιβράβευση ήταν οι κύριοι στόχοι του συγκεκριμένου παιχνιδιού ως κίνητρα συνεργασίας και επικοινωνίας. Οι μαθητές χαιρόντουσαν πολύ με τα χειροκροτήματα μετά από κάθε επιτυχημένη προσπάθεια και προσπαθούσαν ακόμη περισσότερο. Ταυτόχρονοι στόχοι ήταν η βελτίωση της λεπτής κινητικότητας, οι αντιστοιχίες, η αναγνώριση των φρούτων, η εκμάθηση των χρωμάτων.

ΜΗΝΕΣ: ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014 – ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

Στόχοι:

Διαπροσωπικές σχέσεις : Κατανόηση της συνεργασίας και εφαρμογή των αρχών της συνεργασίας

- Μοιράζομαι τα πράγματα μου.
- Βοηθώ τους συμμαθητές μου.
- Ζητώ βοήθεια (πώς ζητώ βοήθεια από τους συμμαθητές μου).
- Σέβομαι ότι ανήκει σε άλλον.

Διαπροσωπικές σχέσεις: Κατάλληλη συμπεριφορά σε διάφορες κοινωνικές συνθήκες.

- Πώς συστήνομαι στους άλλους.
- Πώς συνάπτω φιλίες μέσα από το παιχνίδι.
- Χρήση κατάλληλου λεξιλογίου (ευχαριστώ, παρακαλώ, καλημέρα, γεια σου κτλ)

Ομαδικές χειροτεχνικές κατασκευές – ομαδικά επιτραπέζια παιχνίδια – βιωματικά παιχνίδια.

Ομαδικό βιβλίο χειροτεχνικών δραστηριοτήτων : το σπίτι μου, δωμάτια σπιτιού και είδη καθημερινής χρήσης (κατηγοριοποιήσεις), τα ζώα (ήμερα – άγρια), τα μέσα μεταφοράς (της στεριάς, του ουρανού, της θάλασσας).

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ

ΟΜΑΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: οι μαθητές μας έπρεπε να αναγνωρίσουν τα δωμάτια του σπιτιού και να βάλουν μέσα σε κάθε δωμάτιο τα μαγνητικά αντικείμενα που ταίριαζαν στο χώρο.

ΤΑ ΖΩΑ (ΗΜΕΡΑ – ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ)

Κόψαμε, κολλήσαμε και πλαστικοποιήσαμε πολλά ζωάκια τα οποία ταυτόχρονα βλέπαμε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και ακούγαμε τις φωνές που κάνουν. Οι μαθητές έμαθαν να κατηγοριοποιούν τα ζώα σε άγρια και ήμερα και η χρήση του υπολογιστή βοήθησε πολύ στην αντίληψη των διαφορών τους.

ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Τα παιδιά χρωμάτισαν διάφορα μέσα μεταφοράς και τα διαχωρίσαμε σε ομάδες (του ουρανού, της θάλασσας, της στεριάς).

ΟΜΑΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Οι μαθητές έπαιξαν αρκετές φορές με παιχνίδια ψυχοκινητικής ανάπτυξης όπου έπρεπε να υπακούουν τους κανόνες, να περιμένουν τη σειρά τους, να συνεργαστούν, να νιώσουν με όλες τους τις αισθήσεις, να χαρούν και να συναγωνιστούν.

Επίσκεψη στην παιδική χαρά της γειτονιάς του σχολείου.

ΜΗΝΕΣ: ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

Στόχοι:

Επικοινωνία: Κατανόηση ποικίλων επικοινωνιακών συνθηκών και κατάλληλη ανταπόκριση.

- Ένταση φωνής
- Χειρονομίες
- Γλώσσα σώματος
- Στάση σώματος

Κατανοώ τα λεκτικά και μη λεκτικά σήματα.

Υπευθυνότητα: Συμμόρφωση στους κανόνες σε νέες δραστηριότητες ή παιχνίδια.

- Τι θα γίνει αν δεν ακολουθώ τους κανόνες.
- Κατάλληλη χρήση των παιχνιδιών - αντικειμένων, δεν τα καταστρέφω, τα τοποθετώ στη θέση τους.
- Πώς ζητώ τα παιχνίδια – αντικείμενα των άλλων παιδιών.
- Κατανοώ τις οδηγίες που μου δίνονται και τις εκτελώ ανάλογα με την κατάσταση, δραστηριότητα, συνθήκη.

Αυτοεκτίμηση – αυτοαντίληψη: Έκφραση συναισθημάτων με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο.

- Ελέγχω το θυμό μου.
- Συμπεριφέρομαι σωστά εντός και εκτός ομάδας.

Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος οι στόχοι των προηγούμενων μηνών επαναλαμβάνονταν διαρκώς με στόχο την εμπέδωση και γενίκευσή τους.

Ομαδικές χειροτεχνικές κατασκευές – ομαδικά επιτραπέζια παιχνίδια – βιωματικά παιχνίδια.

Ομαδικό βιβλίο χειροτεχνικών δραστηριοτήτων : καταστήματα και προϊόντα (κατηγοριοποιήσεις, ομαδοποιήσεις), διατροφή (φρούτα, λαχανικά, φαγητά, ποτά).

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ – ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΟΜΑΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Στόχοι: συνεργασία, περιμένω τη σειρά μου, βοηθάω τον συμμαθητή μου.

Το επιτραπέζιο παιχνίδι «Ζουγκλοδιασκέδαση» αποδείχτηκε το αγαπημένο παιχνίδι των μαθητών μας. Δημιουργήθηκε για τα μέλη της ομάδας αποκλειστικά, στόχος του είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών, η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων και η βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων.

Περιλαμβάνει κάρτες προσωπικών ερωτήσεων πχ «Πες μας Νικόλα το αγαπημένο σου χρώμα», κάρτες κίνησης και συναισθηματικών εκδηλώσεων πχ «Βασίλη δώσε ένα φιλάκι στη Μαρία» και κάρτες γνώσεων πχ «Πόσες ημέρες έχει μία εβδομάδα». Δημιουργήσαμε πιόνια με τις φωτογραφίες των παιδιών έτσι ώστε πάντα να ξέρουν ποιο είναι το δικό τους πιόνι όταν έρχεται η σειρά τους.

Τα παιδιά έδειξαν μεγάλο ενθουσιασμό με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα την οποία παίζαμε συχνά μιας και εξυπηρετούσε πολλούς από τους στόχους μας.

Ομαδικό παιχνίδι στην αυλή.

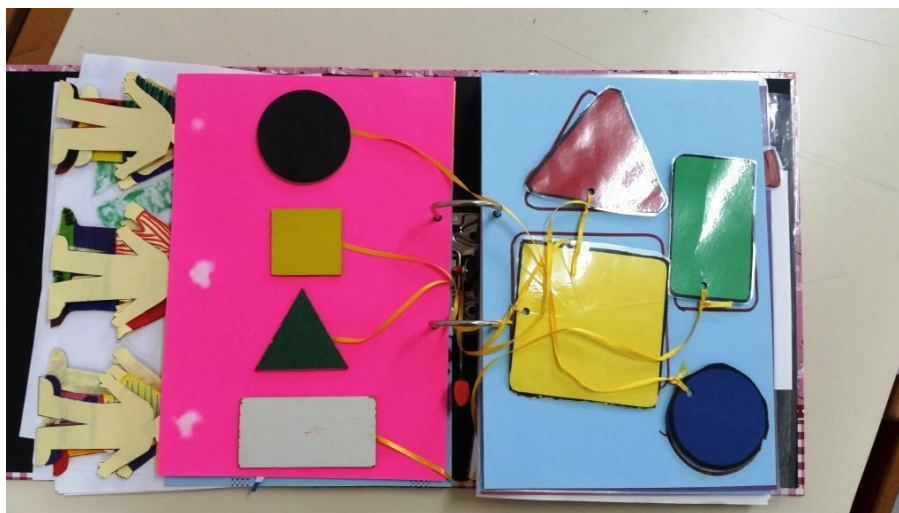
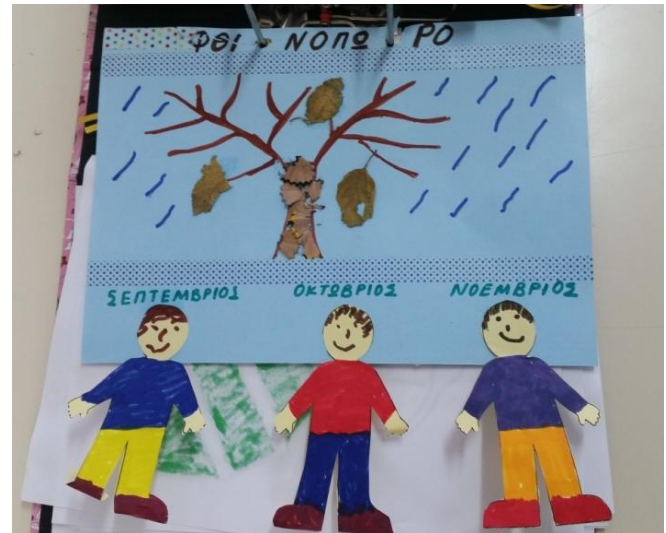
Στόχοι και πάλι η συνεργασία, η επικοινωνία, η σωστή συμπεριφορά αλλά και η βελτίωση της αδρής κινητικότητας, του οπτικοκινητικού συντονισμού, του ρυθμού, της ακρίβειας των κινήσεων.

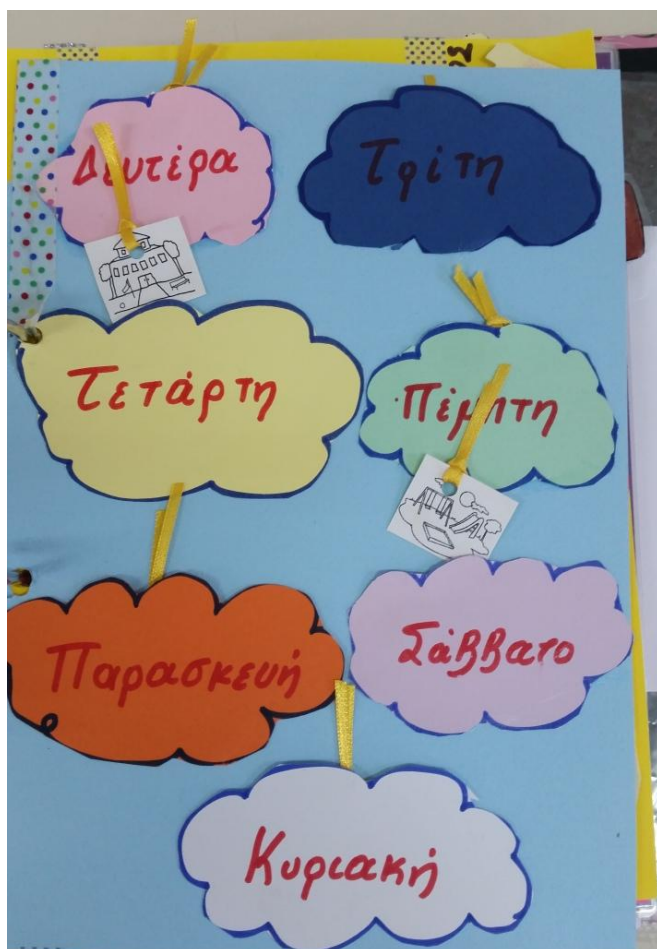
Επίσκεψη σε παιδότοπο και συναναστροφή με εξωσχολικά παιδιά.

Το βιβλίο των χειροτεχνικών κατασκευών μας.

ΚΟΡΥΦΩΣΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το καλοκαιρινό θεατρικό για το κλείσιμο της σχολικής χρονιάς έχει ως στόχο την παρουσίαση όλων των καινοτόμων δράσεων του σχολείου μας σε όλους τους μαθητές καθώς και τους γονείς τους και τους επισκέπτες. Το καινοτόμο πρόγραμμα «Έλα να παίξουμε παρέα» θα αποτελέσει ένα κεφάλαιο του θεατρικού όπου οι μαθητές μας θα συμμετέχουν σε ένα μουσικοκινητικό δρώμενο παρουσιάζοντας με αυτό τον τρόπο τους στόχους αλλά και τα αποτελέσματα του προγράμματός μας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αρχική αξιολόγηση των μαθητών ήταν διαγνωστική με ερωτήσεις προς τα παιδιά αλλά κυρίως μέσα από την παρατήρησή τους και κάνοντας χρήση των εκθέσεων προόδου των μαθητών συμπληρωμένες από τις εκπαιδευτικούς και τις ειδικότητες. Κατά την διάρκεια του προγράμματος, απλές αξιολογήσεις μέσω της παρατήρησης γίνονταν τακτικά με σκοπό την ανατροφοδότηση και αναπροσαρμογή, όπου έπρεπε, των δραστηριοτήτων.

Αρχικά το δέσιμο της ομάδας ήταν μια δύσκολη διαδικασία καθώς τα παιδιά γνώριζαν να λειτουργούν ως μονάδες και όχι σε συνεργασία με τους συμμαθητές τους. Αργά αλλά σταθερά παρατηρήθηκε η έναρξη φιλικών σχέσεων και επαφών κυρίως μέσω των δραστηριοτήτων, συχνά υποβοηθούμενη και κατευθυνόμενη από τους εκπαιδευτικούς ενώ με τον καιρό το επίπεδο παρέμβασής μας μειωνόταν σημαντικά.

Η αλλαγή των στάσεων των μαθητών, το λεξιλόγιό τους, το επίπεδο συνεργασίας με τους συμμαθητές τους, το κλίμα στην τάξη, η συμμετοχή τους και η αυξανόμενη προβολή του ενδιαφέροντός τους αλλά και ο ενθουσιασμός τους κατά την υλοποίηση του προγράμματος, αποδείκνυαν έμπρακτα και ταυτόχρονα αξιολογούσαν τους στόχους του προγράμματός μας. Παρατηρήθηκε βελτίωση:

- Στις διαπροσωπικές σχέσεις.
- Στην ακολουθία των κανόνων της ομάδας.
- Στην εφαρμογή των αρχών της συνεργασίας.
- Στην συμπεριφορά σε διάφορες κοινωνικές συνθήκες.
- Στην κατανόηση ποικίλων επικοινωνιακών συνθηκών και ανάλογη την ανταπόκριση.
- Στην κατανόηση των λεκτικών και μη λεκτικών σημάτων.
- Στην υπευθυνότητα και τη συμμόρφωση στους κανόνες σε νέες δραστηριότητες ή παιχνίδια.
- Στην έκφραση των συναισθημάτων με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο.
- Στην αυτοεκτίμηση και αυτοαντίληψη των μαθητών.

Η εμπλοκή των γονέων στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν περιορισμένη και αφορούσε κυρίως τη συλλογή πληροφοριών, μέσα από τις συναντήσεις μας με τους γονείς, για τα επίπεδα γενίκευσης των κεκτημένων γνώσεων των μαθητών στο σπίτι και στην κοινότητα. Στο τέλος του προγράμματος τους χορηγήθηκε μία αξιολόγηση

που αφορούσε τα επίπεδα αλλαγής συμπεριφοράς των παιδιών σε συγκεκριμένους τομείς.

Ερωτηματολόγιο προς τους γονείς

Με την ολοκλήρωση του προγράμματός μας «Έλα να παίξουμε παρέα» θα θέλαμε να ζητήσουμε τη συμβολή σας με την ανώνυμη συμπλήρωση του παρακάτω ερωτηματολογίου βοηθώντας έτσι, στην αξιολόγηση του προγράμματός μας.

Παρακαλώ συμπληρώστε με Χ στο τετράγωνο της επιλογής σας

		NAI	OXI	ANA*
1.	Ακούει τον συνομιλητή του χωρίς να τον διακόπτει;			
2.	Απαντά σωστά, με κατάλληλο τρόπο ανταπόκρισης;			
3.	Κάνει βλεμματική επαφή;			
4.	Κάθεται στη θέση του;			
5.	Ενοχλεί τους άλλους γύρω του.			
6.	Περιμένει τη σειρά του;			
7.	Μοιράζεται τα πράγματα του;			
8.	Βοηθάει τους άλλους όταν το χρειάζονται;			
9.	Ζητά βοήθεια;			
10.	Σέβεται ό,τι ανήκει σε άλλον;			
11.	Συστήνεται στους άλλους;			
12.	Κάνει φιλίες μέσα από το παιχνίδι;			
13.	Χρησιμοποιεί το κατάλληλο λεξιλόγιο (ευχαριστώ, παρακαλώ, καλημέρα, γεια σου κτλ);			
14.	Κατανοεί τα λεκτικά και μη λεκτικά σήματα (ένταση φωνής, χειρονομίες, στάση σώματος κλπ.);			
15.	Αντιλαμβάνεται τι θα γίνει αν δεν ακολουθεί τους κανόνες;			
16.	Χρησιμοποιεί κατάλληλα τα παιχνίδια-αντικείμενα (δεν τα καταστρέφω, τα τοποθετώ στη θέση τους κλπ.);			
17.	Γνωρίζει πώς να ζητήσει τα παιχνίδια – αντικείμενα των άλλων παιδιών;			
18.	Κατανοεί τις οδηγίες που του δίνονται και τις εκτελεί ανάλογα με την κατάσταση, δραστηριότητα και συνθήκη;			
19.	Εκφράζει τα συναισθήματά του με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο;			
20.	Ελέγχει το θυμό του;			
21.	Συμπεριφέρεται σωστά εντός και εκτός σπιτιού;			

* ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟ: Η συμπεριφορά έχει αρχίσει να εμφανίζεται.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το πρόγραμμα «Έλα να παίξουμε παρέα» αποτέλεσε ένα ισχυρό και βοηθητικό σκαλοπάτι στην κοινωνικοποίηση των συγκεκριμένων μαθητών στο πλαίσιο της τάξης αλλά και της σχολικής κοινότητας. Έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές μας να μάθουν αποδεκτούς τρόπους επικοινωνίας και συνδιαλλαγής, να κοινωνικοποιηθούν, να αποκομίσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές, να κατανοήσουν τους κοινωνικούς κανόνες, να συνάψουν σχέσεις εκδηλώνοντας το συναισθηματικό τους κόσμο, να αποκτήσουν φίλίες και το σημαντικότερο να επικοινωνήσουν.

Θεωρούμε πως η συνέχιση παρεμφερών προγραμμάτων με αυτές τις ομάδες μαθητών, θα ενίσχυε ακόμη περισσότερο τους στόχους μας και θα βοηθούσε στην εξέλιξη και πρόοδο των μαθητών μας.